

A Život podle zákona:

❖ Jak zvládat násilí (2. Mojžíšova 21,1–32)

- Smluvní kodex začíná regulací tří životně důležitých aspektů pro hebrejskou společnost:
 - (1) *Otroctví* (2. Mojžíšova 21,2-11): Muži byli propuštěni v sedmém roce; ženy, pokud se nevдалy, byly také svobodné; muž mohl být ponechán jako otrok, pokud se tak rozhodl
 - (2) *Trest smrti* (2. Mojžíšova 21,12-17): Pro toho, kdo úmyslně vraha zranil nebo proklel své rodiče, pro únosce
 - (3) *Zranění* (2. Mojžíšova 21,18-32): Povinnost finanční kompenzace; pokud dojde k potratu, soudce a manželka (se svým manželem) uloží pokutu
- Všechny tyto zákony se pokoušejí omezit zneužívání a násilí mezi lidmi.

❖ Život ve společnosti (2. Mojžíšova 21,33-23,19)

- Bůh se nespokojil s tím, že nám zanechal některé "základní" zákony a nechal nás je uplatňovat podle našich kritérií. Dbal na to, abychom uvedli konkrétní příklady, abychom je mohli správně aplikovat.
- Mezi tyto příklady patří útoky zvířat (2. Mojžíšova 21,35.36); půjčky a nájmy (2. Mojžíšova 22,14.15); předmanželské vztahy (2. Mojžíšova 22,16) atd.
- Zvláštní důraz je kladen na ochranu slabých a marginalizovaných, ale bez poskytování nespravedlivých výhod – to znamená, aniž by byla překrucována spravedlnost k jejich prospěchu nebo škodě (2. Mojžíšova 22,21-23; 23,2.3.6).
- Tyto zákony jsou smlouvou mezi Bohem a Jeho lidem, a proto také zahrnovaly i to, jaký máme mít k Němu vztah. K odpočinku v sobotu byla přidána povinnost zachovávat svátky, které nám připomínají vysvobození z hříchu, Boží ochranu a slavnou budoucnost, která nás čeká.

❖ Jak zvítězit (2. Mojžíšova 23,20-33)

- Proč Bůh nedal Abrahamovi zemi Kananejců? "neboť dosud není dovršena míra Emorejcovy nepravosti" (1. Mojžíšova 15,16).
- Po čtyřech stoletích milosti Kananejci nezměnili svůj směr. Nastal čas předat zemi Izraeli – mírumilovně! (2. Mojžíšova 13,17).
- Kdyby je Bůh vyvedl z Egypta, aniž by museli bojovat, rozdělil moře na dvě části, zázračně je nakrmil a vedl je jejich andělem... nebyl by jim Kanaán schopen dát, aniž by za něj museli bojovat?
 - (1) Bůh říká Izraeli, co má dělat
 - (a) Slyšte jeho hlas, pak Bůh bude nepřítelem vašich nepřátel (23,21.22)
 - (b) Služte jedině Bohu, aby On mohl odstranit každou nemoc (23,24-26)
 - (c) Neuzavřou žádné spojení s Kananejci, abyste se neklaněli jejich bohům (23,32.33)
 - (2) Bůh říká Izraeli, co se chystá udělat
 - (a) Pošle anděla Svého, aby je střežil a přivedl je do ochrany.
 - (b) Anděl půjde před nimi a povede je do Kanaánu (23,23)
 - (c) To vyvolá hrůzu mezi obyvateli (23,27)
 - (d) Pošle děsy, aby je vyhnal (23,28)
 - (e) Postupně je vyhladí (23,29.30)
 - (f) A vydá je Izraeli, dokud nebudou vládnout od Středoziemního moře až po Eufrat (23,31)

B Jak rozumět právu:

❖ Zákon odplaty.

- Když Ježíš pronesl Kázání na hoře, zrušil zákon odplaty (Matouš 5,38-42)... nebo to udělal?
- Formule "slyšeli jste, že bylo řečeno... ale říkám vám" nezrušil žádný zákon (Ježíš použil stejnou formuli pro "nezabiješ" nebo "nezcizoložíš", ale nikdy by neměl v úmyslu je zrušit). Ježíš ve skutečnosti Zákon vždy rozšiřoval, vylepšoval a dával mu jeho pravý smysl.
- Nikdy nebylo pravým záměrem zákona o odplatě, aby člověk přišel o oko nebo o ruku, protože ublížil někomu jinému.
- Tento zákon byl formulován s úmyslem vyhnout se pomstě, ukončit krvavé spory a represálie bez předchozího vyšetřování. Náhrada škody musela být posouzena soudci a poté byla stanovena a vyplacena přiměřená peněžní náhrada. Tato praxe vznikla, aby se zabránilo lidem vzít spravedlnost do vlastních rukou. Bylo třeba konat spravedlnost, avšak v souladu s Božím zákonem.

❖ Odměna a trest.

- Touha po pomstě je v nás hluboce zakořeněná. A je to vždy neúměrné přijatému zlu: "Jestliže on učinil mně toto, učiním já jemu ještě více."
- Ježíš nás zve, abychom dělali opak toho, co si přejeme: abychom opláceli zlo dobrem (Matouš 5,44). Kde je tedy spravedlnost? Kdo zaplatí agresorovi to, co si zaslouží?
- Bůh nám neříká, že agresor není potrestán, ani že nějaký čin je pomstěn. Ale jasně nám říká, že On bude mstitelem (list Římanům 12,19-21).
- Osobní pomsta je sice ve smluvním kodexu tolerována, ale byla potlačena vytvořením soudního systému, který zabránil zneužívání. (2. Mojžíšova 21,12.13.22; 22,8.9)
- Nikdo se nemůže ujmout současné role soudce, porotce a kata. Má-li být trest vykonán, musí být vykonán prostřednictvím spravedlivého soudního procesu. A Kristus bude nejvyšším a neodvolal se proti ničemu konečnému soudci.